Lekcja 6: Przydatne polecenia

W której nauczysz się: budować polecenia i zakazy po angielsku.

POLECENIA (IMPERATIVE)

Czasowniki to w uproszczeniu słowa opisujące czynność, aktywność, np.

to go - iść
to turn - skręcić
to eat - jeść
to drink - pić

Pełną, nieodmienioną formę czasownika - np. ***iść, jeść, pić*** nazywamy ***bezokolicznikiem***. (Odmieniona forma to np. ***ja jem, ty jesz, my jemy.*** Nieodmieniona - "***jeść***").

W języku polskim bezokolicznik zazwyczaj ma na końcu "***ć***", w angielskim na początku "***to***":

to go - iść
to turn - skręcić
to eat - jeść
to drink - pić

Polecenie, lub fachowo "***tryb rozkazujący***", ang. ***imperative***: jest wtedy, gdy mówimy komuś, żeby coś zrobił np.

Idź!
Skręć!
Jedz!
Wypij!

W języku angielskim polecenia tworzymy odcinając od czasownika "***to***":

to go - iść
Go! - Idź!

to turn - skręcić

Turn! - Skręć!

to eat - jeść
Eat! - Zjedz!

to drink - pić
Drink! - Wypij!

W ten sposób budujemy polecenia dla osób "**ty, wy, pan, pani, państwo**" tzn. w zależności od kontekstu polecenia można przetłumaczyć na każdy z poniższych sposobów:

Go! - Idź! / Idźcie! / Niech pan, pani idzie! / Niech państwo pójdą!

Turn! – Skręć! / Skręćcie! / Niech pan, pani skręci! / Niech państwo skręcą!

Eat! – Jedz! / Jedzcie! / Niech pan, pani je! / Niech państwo jedzą!

Drink! – Wypij! / Wypijcie! / Niech pan, pani wypije! / Niech państwo wypiją!

Twoja kolej!

to wait – czekać /tə weɪt/
Wait! – Poczekaj! /weɪt/

Wait a moment! – Poczekaj moment! /weɪt ə ˈməʊmənt/

Wait for me at reception! – Poczekaj na mnie w recepcji! /weɪt fə mi ət rɪ ˈsepʃn/

*

to look – patrzeć /tə lʊk/
Look! – Spójrz! /lʊk/

Look over there! – Spójrz tam! /lʊk ˈəʊvə ðeə/

*

to stay – zostać /tə steɪ/
Stay! – Zostań! /steɪ/

Stay here! – Zostań tutaj!

*

to bring – przynieść /tə brɪŋ/
Bring! – Przynieś! /brɪŋ/

Bring it here. – Przynieś to tutaj. /brɪŋ ɪt hɪə/

*

to come – przyjść /tə kʌm/
Come! – Przyjdź!, Chodź! /kʌm/

Come here, quickly! – Chodź tu szybko!

Come with me to the pub! – Chodź ze mną do pubu! /kʌm wɪð mi tə ðə pʌb/

Zwróć uwagę, że w angielskim mamy dwa słowa "***to***":

1. "***to***" będące częścią czasownika (nasze "***ć***"):

to come - przyjś**ć**
to look - spojrze**ć**

2. "**to**" znaczące "do"

Come to me! - Podejdź do mnie.
Go to school. - Idź do szkoły.

Są to tak zwane "**homonimy**" czy zupełnie różne słowa, które mają inne znaczenia, które jednak **brzmią i wyglądają tak samo**. To, o które słowo chodzi z łatwością odgadniesz z kontekstu. Przykłady homonimów w języku polskim to:

bal - impreza

bal - duży kawałek drewna

para - dwie osoby
para - para wodna

*

W angielskim warto zapamiętać też słówko "**to follow - iść, podążać za kimś**". Słowa tego użyje np. przewodnik na wycieczce, gdy będzie chciał, żebyśmy poszli za nim:

Follow me! – Chodź za mną!
dosł. Podążaj za mną!

Follow me, please! – Chodź za mną, proszę!

*

to give – dać /tə gɪv/
Give! – Daj!

Give it. – Daj to.

Gdybyśmy chcieli powiedzieć "***Da mi to***" dosłownie powiemy "***Daj to do mnie!***":

Give it to me! – Daj mi to!
dosł. Daj to do mnie"

*

to take – wziąć /tə teɪk/
Take! – Weź!
Take it from me! – Weź to ode mnie!

*

to hold – trzymać /tə həʊld/

Hold it, please! – Potrzymaj to, proszę! /həʊld ɪt pliːz/

*

to do – zrobić /tə duː/
Do! – Zrób!
Do it now! – Zrób to teraz!

*

to be – być /tə biː/
Be! – Bądź!

Be on time! – Bądź na czas!

*

to have – mieć /tə hæv/
Have! – Miej!

Have fun! – Baw się dobrze!

ZAKAZY

Zakazy to polecenia ze słowem "nie":

Nie idź!
Nie skręcaj!
Nie jedz!
Nie pij!

W angielskim żeby zrobić zakaz wystarczy postawić "***do not***" lub w skrócie "***don't***" przed poleceniem:

Go! - Idź!
Do not **go** - *Nie* idź! / ***Don't*** **go** - *Nie* idź!

Turn! - Skręć!
Don't **turn** - *Nie* skręcaj!

Eat! - Zjedz!
Don't **eat** - *Nie* jedz!

Drink! - Wypij!
Don't **drink** - *Nie* pij!

Takie zakazy możemy również przetłumaczyć na polski używając form "***wy, pan, pani, państwo***":

Don't **go** - *Nie* idź! / *Nie* idźcie! / Niech pan, pani *nie* idzie! / Niech państwo *nie* idą!

*

Don't wait! - Nie czekaj!

Don't give! - Nie dawaj!

Don't go there! - Nie idź tam!

Don't touch it! – Nie dotykaj tego!

Do not disturb! / Don't disturb! – Nie przeszkadzać! /… dɪˈstɜːb/

Don't worry! – Nie martw się!

Don't be late! – Nie spóźnij się!

Don't be scared! – Nie bój się! /… skeəd/

*

Zwróć uwagę, że również słowo "***do***" jest homonimem, tzn. w angielskim mamy dwa zupełnie różne słowa "***do***":

1. to do - robić, *np*.

Do it! - Zrób to!

2. do - narzędzie do zadawania pytań i robienia przeczeń. Takiego "***do***" nie tłumaczymy na polski. Słowo to ma tylko funkcję gramatyczną.

Choć oba "***do***" brzmią tak samo, są to zupełnie różne słowa, które jak najbardziej mogą występować razem w jednym zdaniu.

Do not do it! – Nie rób tego!
Don't do it! – Nie rób tego!

ZACHĘTA (POLECENIA NA MY)

Ostatnim rodzajem poleceń są polecenia dla osoby "***my***", których używamy, żeby zasugerować wspólne zrobienie czegoś np.

Chodźmy!
Zjedzmy!
Napijmy się!

Żeby zbudować takie zdanie w angielskim, przed poleceniem postawimy "***Let us***" lub w skrócie "***Let's***" (formy skróconej używa się najczęściej):

Go! - Idź!
Let us **go! / Let's go!** - Chodźmy!

Eat! - Zjedz!
Let's **eat!** - Zjedzmy!

Drink! - Wypij!
Let's **drink!** - Napijmy się!

Dosłownie "***Let us***" znaczy "***Pozwól nam***", czyli "***Let us go!***" moglibyśmy dosłownie przetłumaczyć na "***Pozwól nam iść!***". Przy czym w dosłownym znaczeniu tego wyrażenia użyjemy rzadziej - mogą tak powiedzieć np. dzieci, które chcą, żeby rodzic pościł je do kina albo zakładnicy, którzy chcieliby żeby porywacze ich wypuścili.

Zazwyczaj jednak formy "***let's***" użyjemy niedosłownie właśnie jako zachęty, polecenia na "*my*", czyli "*chodźmy*".

*

Let's do it! – Zróbmy to!

Let's try it! – Spróbujmy tego!

Let's go for a walk! – Chodźmy na spacer! /lets gəʊ fər ə wɔːk/

Let's have a coffee! – Napijmy się kawy!
(dosł. Miejmy kawę.)

W angielskim czasownika "***to have***" użyjemy często w znaczeniu "***spożyć coś, zjeść, wypić***" np. zamiast:

Let's drink a coffee! – Napijmy się kawy!
Let's eat a snack! – Zjedzmy przekąskę!

nawet częściej usłyszysz:
Let's have a coffee! – Napijmy się kawy!
Let's have a snack! – Zjedzmy przekąskę!

*

Let's take a bus! – Weźmy autobus!

Let's take a taxi! – Weźmy taksówkę!

Słowo "***a taxi***" używane i rozumiane jest międzynarodowo. Jednak zarówno w Wielkiej Brytanii jak i USA w znaczeniu taksówki bardzo często usłyszysz też słowo "***a cab***":

Let's take a cab! – Weźmy taksówkę!

*

Żeby zaprzeczyć polecenie na "***my***" po "***Let's***" postawimy "***not***":

Let's wait! - Poczekajmy!
Let's not wait! - Nie czekajmy!

Let's do it! - Zróbmy to!
Let's not do it! - Nie róbmy tego!

Let's argue! - Kłóćmy się!
Let's not argue! - Nie kłóćmy się!

*

Let's not rush! – Nie spieszmy się!
Let's not waste time! – Nie traćmy czasu!

PODSUMOWANIE

W tej lekcji nauczyliśmy się trybu rozkazującego w angielskim, czyli robienia poleceń i zakazów. Np. dla czasownika "***to go - iść***" polecenia i zakazy zbudujemy tak:

Go! - Idź! / Idźcie! / Niech pan, pani idzie! / Niech państwo pójdą!

***Don't* go** - *Nie* idź! / *Nie* idźcie! / Niech pan, pani *nie* idzie! / Niech państwo *nie* idą!

Let's go! - Chodźmy!

Let's not go! - Nie idźmy!

BRAWO TY 🥳🚀🙌